

DIENST

Single in de kerk

Een diaken die Bijbel leest en bidt

Samenwonen en bekering

Dienen en delen

58e jaargang nummer 2

juni
2010

In dit nummer

35

Redactioneel

Anne Jan Kruizinga

36

Doelgroepenpastoraat
Single in de kerk

Marlene Smith

41

Doelgroepenpastoraat
Niet alleen maar single,
single maar niet alleen

Marieke Kelder

44

Diaken
Een diaken die de
Bijbel leest en bidt (1)

Derk Jan Poel

45

Diaken
Een diaken die de
Bijbel leest en bidt (2)

Derk Jan Poel

50

Bijbel op bezoek
Welkom...

Roel Meijer

51

Diaken
Dienen en delen

Peter van de Kamp

55

Diaconaal Steunpunt
Nieuwe website en nieuw forum

Derk Jan Poel

59

Kerkrecht
Samenwonen en bekering

Kornelis Harmannij

Eindredactie: Jacqueline van der Ziel

DIENST

58e jaargang

nummer 2

juni 2010

DIENST geeft concrete toerusting en ondersteuning, gericht op de dagelijkse praktijk in de gemeente, ten behoeve van bijzondere pastorale en/of diaconale taken in de gemeente. DIENST richt zich op ambtsdragers, predikanten, kerkelijk werkers en het gemeentepastoraat/diaconaat binnen de gereformeerde kerken (vrijgemaakt).

Redactie:

Gerdien Bredenhoff - redactieassistent
Peter van de Kamp, Zwolle
Anne Jan Kruizinga, Hardenberg, eindredacteur
Jacqueline van der Ziel-Visser, Zwolle
Henk Geertsema, Zwolle

Redactiesecretariaat:

Ebel Geertsema
Kameelvlinder 16
3822 AR Amersfoort
Telefoon: (033) 480 16 60
E-mail: ebel@geertsema.com

Administratie:

J.A. Kieft-Boersema
Catharinadaal 33, 6715 KA Ede
fax (084) 716 54 15
E-mail: administratie.dienst@kiefte.net

Nieuwe abonnees en adreswijzingen dienen **schriftelijk** aan de administratie doorgegeven te worden.

Betaling van abonnementsgeld te voldoen na ontvangst van acceptgiro of factuur.

Abonnementsprijs: € 7,20 per jaar.

Gironummer 4921087
t.n.v. Stichting Dienst, Ede

Artikelen uit Dienst zijn opgeluidsdrager beschikbaar voor mensen die een leeshandicap hebben.
Info: Stichting De Luisterpost / Bralectah, Zwolle
(038 - 427 04 48). E-mail: info@luisterpost.nl
ISSN 0167 - 2401

Artikelen in Dienst zijn digitaal
beschikbaar via de website:
www.blad-dienst.nl

Redactioneel

Je bent jong en je moet wat...

Anne Jan Kruizinga

Het is Pinksteren geweest. Volgens goede gewoonte hebben ook dit jaar weer vele jongeren rond deze zondag belijdenis afgelegd van hun geloof. Ieder jaar weer een ontroerende ervaring. De Geest van Pinksteren zichtbaar aan het werk in de gemeente.

In 2006 zag een nieuwe uitgave van het Gereformeerd Kerkboek het licht. Hierin waren tal van wijzigingen en aanvullingen verwerkt die voortvloeiden uit besluiten van onze generale synode van Amersfoort-Centrum 2005. Een uitgave die hier en daar nogal wat stof deed opwaaien. In mijn herinnering ging de meeste aandacht uit naar een flink aantal nieuwe liederen. Wat sommigen nog erger vonden, was dat bestaande liederen voorzien waren van een ander nummer. Er moest zelfs een omnummeringstabel aan te pas komen om het kerkvolk weer een beetje wegwijs te maken. Je zou maar eens met Kerst een verkeerd Gezang 11 gaan zingen....

Goede aanvulling

Ik heb wel eens het gevoel dat door al dat 'opwaaiende stof' ons zicht op mooie veranderingen en aanvullingen in dat nieuwe kerkboek wat vertroebeld werd. Ik denk dan vooral aan het vernieuwde formulier voor de openbare belijdenis voor het geloof. Volgens de Acta van die synode werd dit formulier met algemene stemmen aangenomen omdat, volgens de gronden onder dit besluit, "het voorgestelde en door de synode aanvaarde formulier als een goede aanvulling en vervanging kan worden gezien van het huidige formulier, dat oorspronkelijk uit 1923 stamt". Ja, en wat is dan die goede aanvulling. Uit gesprekken is me opgevallen dat veel mensen

het niet weten. Ik ken slechts één predikant die er in een plaatselijk kerkblad over heeft geschreven.

Belofte

Het gaat om de laatste vraag die aan de jongeren wordt gesteld. In de oude versie ging die vraag alleen maar over het je gewillig onderwerpen aan christelijke vermaningen. Maar daar gaat nu iets moois aan vooraf. Eerst volgt nu de belofte om dienstbaar te zijn aan de gemeente en trouw naar de kerk te komen voor de woordverkondiging en het gebruiken van het avondmaal. Dat is niet niks. De belofte zelf niet, maar zeker niet aan Wie dit wordt beloofd.

Waar ik nou zo benieuwd naar ben, is of wij sinds de GS in Amersfoort ook anders met onze jongeren omgaan? Geven wij hen ook meer de ruimte in de kerk om zich op hun eigen en unieke manier dienstbaar op te stellen. En hoe zit het met hun ambtsdragers? Denken zij ook in het bijzonder aan deze jongeren wanneer zij bij hun bevestiging worden opgeroepen om, naar Efeziërs 4, de gemeentelieden toe te rusten voor het werk in Zijn dienst? Die twee zaken zouden best eens met elkaar te maken kunnen hebben. Ja, je bent jong en op grond van je belijdenis moet je ook wat in de kerk. En dat kan ook. Want het is Pinksteren geweest.

Doelgroepenpastoraat

Single in de kerk

Zwolse werkgroep organiseert interkerkelijke thema-avonden

Marlene Smith

De kerk bestaat uit mensen, jong en oud. En het gezin, de hoeksteen van de samenleving, staat daarin vaak centraal. Denk alleen al aan de (Pre) Marriage Course of een opvoedcursus. Maar Nederland kent een groeiend aantal singles. En deze bevinden zich ook in onze kerken. Jongere, nooit getrouwde mensen (die zich meestal 'single' noemen). Of gescheiden mensen, al dan niet met kinderen, weduwen en weduwnaren (die zich meer kunnen vinden in de naam 'alleengaanden'). Allemaal mensen zonder partner. In deze groep zijn verschillende leeftijdsgroepen vertegenwoordigd, van student tot bejaarde. Uit onderzoek blijkt dat meer dan 61 procent van de singles vindt dat er te weinig aandacht voor deze doelgroep is. Met een groeiende vraag is het belangrijk om deze doelgroep ook in de kerk te onderkennen. Hoe vinden deze singles of alleengaanden hun weg in de kerk?

In 2007 signaleerde Jeanette de Waard als kerkelijk werkster pastoraat van de Christelijk Gereformeerde Kerk te Zwolle (hierna CGK Zwolle) dat er een groeiende behoefte was om singles in de kerk bij elkaar te brengen. Van wijkouderlingen en pastoraal medewerkers van de wijkringen kreeg Jeanette de Waard het signaal dat zij het moeilijk vonden om als gehuwd ouderling of kerkelijk werker in te gaan op de vragen die leven bij singles.

Hoe reageer je op de onrust die bij sommige singles aanwezig is? Singles die graag een

partner zouden willen en moeite hebben met het alleen zijn? In de wijkringen vindt deze doelgroep lang niet altijd een goede plek.

Ervaringen delen

Jeanette de Waard is gestart met het organiseren van thema-avonden waarbij singles en alleengaanden elkaar kunnen ontmoeten. Door dit specifieke 'doelgroepenpastoraat' snijdt het mes aan twee kanten: het

Het mes snijdt aan twee kanten: de hele doelgroep wordt op een avond tegelijk bereikt en deelnemers kunnen elkaar ontmoeten en ervaringen delen.

scheelt de ambtsdragers tijd omdat de hele doelgroep nu op één avond tegelijk bereikt wordt en deelnemers kunnen elkaar ontmoeten en ervaringen delen.

"Vaarom zou ik na de afsluiting naar huis gaan, er wacht thuis toch niemand op mij. Ik blijf nog gezellig napraten en anderen ontmoeten, leuk!" (een bezoeker van de thema-avond)

Najaar 2007 begon in de CGK Zwolle een serie van vier avonden voor singles en alleengaanden. De vier avonden kenden een vaste spreker, Alie van Dalen (schrijfster van o.a. 'Alleenstaand, een ander verhaal'). Tij-

"Een gezin, hoe onvolmaakt het misschien ook verloopt, heeft altijd nog de vanzelfsprekendheid van een maatschappelijk geaccepteerde vorm en er is altijd wel gezelschap. Als een gezin alleen kerstfeest viert, is dat prima, als een alleengaande dat doet, is het zielig. Wat er zou kunnen veranderen is meer oprechte belangstelling voor elkaar en daarmee ook voor alleengaanden."
(Bertho, 49 jaar, gescheiden, 2 kinderen)

dens de avonden werden de volgende thema's behandeld:

- verschillende leeftijdsfasen;
- identiteit als alleengaande;
- intimiteit en seksualiteit;
- man/vrouw verschillen.

De avonden werden door een twintigtal singles en alleengaanden bezocht en gaven onderling veel herkenning. Het is goed om te constateren dat je als single niet de enige bent die met bovengenoemde thema's worstelt. Daarnaast is het fijn om van elkaar te horen hoe anderen met deze thema's omgaan en hoe zij zich daarin voelen.

Interkerkelijk

Na de zomer van 2008 heeft een werkgroep van vijf personen de taken van Jeanette de Waard overgenomen en nu organiseert deze Werkgroep Singles & Alleengaanden jaarlijks vier thema-avonden. De Werkgroep werkt vanuit de CGK Zwolle en heeft een interkerkelijke visie. De Werkgroep wordt gevormd door singles en alleengaanden uit verschillende kerken in Zwolle.

Doel van de Werkgroep Singles & Alleengaanden: (H)erkenning in het leven als single & alleengaande door ontmoeting onderling en in de kerk.

Wie bezoeken de thema-avonden?

Het aantal singles en alleengaanden dat deze avonden bezoekt, is gegroeid van zo'n twintig mensen in het eerste seizoen naar nu meer dan zestig mensen per avond. De CGK Zwolle is het sterkst vertegenwoordigd, maar mensen komen voor meer dan twee derde uit tien verschillende kerken, van baptist tot katholiek (zo bleek uit een enquête). Vanuit de wijde omgeving komen geïnteresseerden, van Rijssen tot Veendam. Het blijkt namelijk dat in vele kerken deze doelgroep over het hoofd wordt gezien.

Iedereen is welkom op onze avonden. Mensen nemen ook (niet christelijke) collega's

of vrienden mee. Soms is de drempel hoog om alleen te gaan. De leeftijden variëren van begin 20 tot eind 60 jaar.

Waarbij de dertigers het

meest vertegenwoordigd zijn op elke avond.

Voor wat wij horen en weten is de CGK Zwolle hiermee uniek in Nederland. Alleen in de Bethelgemeente in Drachten is een soortgelijke aanpak.

Geen verkapte dating-avond

De insteek van de avonden is dat 'single-

De insteek van de avonden is dat 'single-zijn' een gegeven is en niet altijd een probleem.

"Ik bezoek de thema-avonden voor singles & alleengaanden omdat ik graag nieuwe mensen ontmoet en graag geloofsbeleving uitwissel met mensen die soortgelijk in het leven staan."
(een bezoeker, 45 jaar, niet getrouwd geweest)

"Het alleen staan voor allerlei beslissingen in het leven zonder een direct klankbord qua levenspartner in je directe omgeving veroorzaakt een behoefte aan dit soort bijeenkomsten." (een bezoeker, 45 jaar, niet getrouwd geweest)

zijn' een gegeven is en niet altijd een probleem. Geen zielige lotgenotenbijeenkomst dus! Het etiket dat er wel iets mis met je zal zijn omdat je nog single bent op je veertigste is erg gevoelig maar onjuist. Wij zijn allemaal even waardevolle leden van de kerk. Ook zijn de avonden geen verkapte dating-avonden. Of er ooit stelletjes zijn gevormd door onze avonden is niet bekend bij de Werkgroep. Dat is ook niet het doel. Wel gaan we voor de ontmoeting met elkaar!

Een doel van de werkgroep is om binnen de kerken meer aandacht te vragen voor singles en alleengaanden.

Programma van een avond:

- ontvangst met koffie en thee
- welkom/opening door iemand van de Werkgroep en inleiding op het thema en introductie van de spreker
- spreker houdt een lezing over het thema
- na een korte koffiepauze uiteen in kleine groepen om door te praten over de lezing en het thema
- plenaire terugkoppeling en afsluiting
- napraten met hapje en drankje

Vanaf de zomer van 2008 tot heden (2010) hebben professionele sprekers (predikanten, psychologen, ervaringsdeskundigen) de volgende thema's behandeld:

- Alleen en toch in balans;
- Single en alleengaand vanuit de Bijbel;
- Kwetsbaar en krachtig, wie ben ik in Gods ogen?

- Single zijn temidden van mensen;
- Tijdsbesteding;
- Gods leiding bij eenzaamheid, waardering voor jezelf.

De bezoekers betalen een bijdrage van drie euro (indien mogelijk). Daarvan betaalt de Werkgroep de spreker en de kosten van de catering.

Hoe ervaren je de thema-avonden?

"Goed om ook te ervaren hoe andere mensen in het leven staan, hoewel soms ook pijnlijk, er is veel leed en eenzaamheid."

"Het is fijn samen met andere christenen die ook single zijn, na te denken over thema's die het single zijn raken. Het is (geloofs)opbouwend en ontmoedigend."

"Het houdt je visie sterk hoe Jezus met jou omgaat als individu. Je gaat door deze avonden anders denken."

Wat doet de Werkgroep verder?

We hebben een lijst gemaakt van alle (reis)organisaties die activiteiten voor singles organiseren, zowel in Zwolle als landelijk en deze lijst verspreid

Benader deze groep niet als 'zielig' maar als volwaardig lid van de gemeente.

"Meer gebed voor singles in de dienst is belangrijk. Ook zou ik het goed vinden dat singles en getrouwde mensen omzien naar elkaar en dat men hiertoe opgeroepen wordt. Ze kunnen dienstbaar zijn aan elkaar." (Ingrid, 39 jaar, niet getrouwd geweest, wel verschillende relaties gehad, maar nog niet de ware tegengekomen)

'Ik bezoek de thema-avonden om met elkaar als alleengaanden meer openheid te creëren. In vele kerken is 'alleengaan' nog een ongemakkelijk onderwerp' (Richard, 36 jaar, nooit getrouwd geweest)

onder bezoekers. We hebben contact gelegd met de Vereniging Samen Alleen (Ver. voor jonge weduwe en weduwnaars) en 'reclame' voor hen gemaakt op onze thema-avond.

Verder is een doel van de werkgroep ook om binnen de kerken meer aandacht te vragen voor singles en alleengaanden. Zo houden we het Cluster Pastoraat van de CGK op de hoogte van ons werk, zodat de pastoraal medewerkers pastoraal kunnen wijzen op onze thema-avonden. In april 2009 is er een speciale Ontmoetingsdienst geweest met het thema 'relaties' met daarbij speciaal aandacht voor singles en alleengaanden.

Ook is er contact gelegd met Alpha Nederland om heel misschien in de toekomst een Single-Course te organiseren, naast de Alpha-cursus en de Marriage Course.

Uniek mens:
kostbaar, heilig
en geliefd door God.

Wat kan de kerk doen?

Laten predikanten, kerkelijk werkers, ouderlingen en andere betrokkenen zich bewust zijn dat er een grote groep singles en alleengaanden is in de kerk! In kerkdiensten worden vaak voorbeelden gegeven over huwelijk en gezin. Benoem in een preek ook eens een situatie van een single/alleengaande.

Laat er meer gebed zijn voor deze doelgroep! Juist ook bij doopdiensten. Hoeveel singles verlangen zelf naar een gezin en voelen zich toch vaak buitenstaander bij doopdiensten of

kerk-school-gezinsdiensten.

Benader deze groep niet als 'zielig' maar als volwaardig lid van de gemeente. Vraag bij huisbezoek eens naar de beleving van de single:

hoe ervaar je het om single of alleengaand te zijn? Laat er ruimte zijn voor het verhaal met daarin ook misschien pijn en gemis.

Laten we ook niet voorbij gaan aan de nood onder christen singles (vooral bij mannen) die soms een enorme worsteling hebben op het gebied van seksuele onreinheid. Er is veel verdriet en eenzaamheid die vaak niet zichtbaar is. Een luisterend oor en eventueel verwijzing naar goede hulpverlening is belangrijk.

Misverstand

Het is een misverstand dat singles vooral veel tijd hebben en dus altijd beschikbaar zijn voor vrijwilligerstaken in de kerk. Iemand die alleen woont, moet zelf kostwinner zijn, eigen huishouding/tuin/administratie doen, altijd zelf koken, de deur uit voor sociale contacten en is met dit alles vaak druk bezet. De single kan de taken in huis niet verdelen, maar moet alles zelf doen.

Hoe heerlijk kan het zijn als een gezin uit de

"Dat de CGK Zwolle deze avonden organiseert, vind ik heel bijzonder, dat het interkerkelijk is, vind ik enorm waardevol. We geloven allemaal in God de vader en in Zijn zoon Jezus Christus, juist dat geeft deze avonden een meerwaarde. Het zou mooi zijn als in iedere plaats/stad de gezamenlijke kerken van dit soort avonden zouden organiseren. Dit lijkt mij nog waardevoller dan wanneer alle kerken dit apart zouden organiseren. Wel vind ik het heel belangrijk dat er in elke kerk aandacht is en blijft voor singles, ook tijdens de diensten, dat het geen vergeten groep is." (Jacqueline, 44 jaar, nooit getrouwd geweest, geen kinderen)

wijk een single aanbiedt eens mee te eten. Het kan zo gezellig zijn om eens bij een gezin aan tafel te schuiven!

Meer info over actuele thema-avonden van de Werkgroep Singles&Alleengaanden is te zien op www.cgkzwolle.nl. Voor verdere informatie of contact: single@cgkzwolle.nl.

Marlene Smith is lid van de Werkgroep Singles&Alleengaanden CGK Zwolle

Doelgroepenpastoraat

Niet alleen maar single, single maar niet alleen

Marieke Kelder

Niet alleen maar single. Single maar niet alleen. Is het nog te volgen? Het lijkt wel een woordspelletje, nietwaar? Her en der kunt u een paar haakjes toevoegen en dan komen beide zinnen weer heel anders over. Ik zal in dit artikel uitleggen waarom ik beide zinnen heb gekozen, in relatie tot de thema-avonden voor singles en alleengaanden van de CGK en de pastorale avonden van GKV de Fontein in Zwolle.

De eerste zin van de kop boven dit artikel heb ik letterlijk overgenomen van een boek met dezelfde titel. '**Niet alleen maar single**' is geschreven door Lisa Fontein. Over dat boek wordt het volgende geschreven:

'Zij weet op een leuke manier onder woorden te brengen waar het leven voor een single uit bestaat - *de leuke kanten, de eenzame kanten, de uitdagingen, de beperkingen.* (...) Wie zelf single is, zal zonder enige twijfel veel in haar verhaal herkennen. Voor wie geen single is, is haar verhaal *ontroerend en soms schokkend, en heel leerzaam.* (...) Daarbij gaat ze *de confrontatie met de werkelijkheid* niet uit de weg, maar blijft *integer en mild*. En vaak ontzettend *humoristisch*. En er is meer. In '**Niet alleen maar single**' neemt Lisa Fontein je ook *mee de diepte in*. Ze laat de *uitwerking* zien van haar *voornemen om in alle dingen en onder alle omstandigheden God te eren*. Daarmee vormt het boek ook een *getuigenis van Zijn liefde en een statement van hoop*.' (Citaat achterkant boek)

Slogan

De tweede zin heb ik er zelf aan toege-

voegd. Vervolgens kwam ik die ook tegen op internet, in de vorm van een slogan van een reisorganisatie die singlereizen aanbiedt. Die slogan gaat als volgt: '**Onze Single maar niet alleen** reizen zijn bedoeld voor singles die graag op een *ongedwongen* en een *gezellige manier samen* willen reizen en hun *ervaringen willen delen* met andere singles in *georganiseerd verband*.' (Citaat website FOX-reizen)

De behoefte aan pastorale aandacht groeit binnen deze doelgroep.

Beide beschrijvingen laten zien wat de behoeftes van singles en alleengaanden zijn. Reisorganisaties, relatiebemiddelingbureaus,

conferenties, dergelijke organisaties spelen met hun aanbod in op de behoefte van deze groeiende doelgroep.

In kerkelijk verband is dat nog niet gebruikelijk, terwijl de behoefte aan pastorale aandacht wel groeit binnen deze doelgroep. Dat blijkt ook uit het artikel van de Christelijk Gereformeerde Kerk in Zwolle, het aantal bezoekers op de thema-avonden is meer dan zestig. De beschrijving van de manier waarop zij de thema-avonden georganiseerd hebben, kan heel bruikbaar zijn voor andere kerkelijke gemeentes om het pastoraat voor

singles en alleengaanden vorm te geven. Ik heb zelf ook deel genomen aan enkele thema-avonden bij de CGK. Ik heb dat als heel zinvol en goed ervaren. De prettige sfeer zorgde voor openheid en (h)erkenning.

Het is fijn om te merken dat er binnen je eigen gemeente ruimte is voor jou, voor jouw leefsituatie.

Ingrediënten

Welke ingrediënten zijn er nodig om een veilige, open en laagdrempelige sfeer te creëren voor bijeenkomsten voor singles en alleengaanden?

Het zijn de schuin gedrukte woorden uit bovengenoemde citaten die essentieel zijn. Nog een keer de ingrediënten op een rij: *Onge dwongen, gezellige manier, samen, ervaringen willen delen, georganiseerd verband, de confrontatie niet uit de weg gaan, herkenning, integer en mild, humor, de diepte in, de uitwerking van Gods liefde zichtbaar maken. Maar ook: het getuigenis van Zijn liefde voor een ieder van ons te laten spreken door de Bijbel te openen, een statement van hoop neer te zetten. Het delen van het voornemen om in alle dingen en onder alle omstandigheden God te eren* en elkaar daarin te bemoedigen. Dit vraagt wel nadrukkelijk om passende competenties van de persoon die dergelijke bijeenkomsten gaat begeleiden.

Gespreksthema's

Deze ingrediënten werden ook gebruikt tijdens de avonden voor singles en/of alleengaanden in mijn eigen gemeente, de Fontein (GKV) in Zwolle.

De groep bestond elke avond uit gemiddeld zeven mensen. In totaal zijn er vijf bijeenkomsten geweest. Deze avonden werden gehouden onder leiding van Ds. Jan Janssen. De gespreksthema's werden door de groep aangedragen en ook de voorbereiding van de avonden werd door de groep zelf gedaan. Ds. Jan Janssen had een coördinerende functie

in de organisatie en nam verder deel aan de gesprekken door vanuit Bijbels perspectief een licht te werpen op het gespreksthema.

De eerste keer stond in het teken van kennismaken, verwachtingen uitspreken en afspraken maken. De tweede keer stond het uitwisselen van ideeën voor gespreksthema's centraal, waarbij ook besproken werd waarom dat voor ons een thema is.

Acceptatie

De volgende onderwerpen werden in de kerk daarop besproken:

- Het dagelijkse leven (alles alleen moeten doen qua boodschappen, huishouden, weinig vrije tijd overhouden, stilte in huis, contact moeten opzoeken)
- Onvervulde verlangens, kinderwens, single en/of alleengaand zijn in gemeente met veel gezinnen en kinderen. Aandacht voor dit punt tijdens kerkdiensten in gebed, bij doopdiensten, trouwdiensten en tijdens de preek.
- Wat staat er in de Bijbel over ongehuwd zijn, hoe zijn bepaalde teksten uit te leggen? Acceptatie van het alleen-zijn en de onvervulde verlangens een plek geven in je relatie met God, je geliefd weten als kind van God, Zijn plan met ons leven. Het voornemen om in alle dingen en onder alle omstandigheden God te eren, bleek ons diepste verlangen. Hoe moeilijk soms ook.

Erkenning

Het is fijn om te merken dat er binnen je eigen gemeente ruimte is voor jou, voor jouw leefsituatie. Je wordt gezien en dat alleen al is erkenning.

Het delen en uitwisselen was leuk, gezellig en goed. Zorgde voor openheid en gaf ruimte.

Integer en mild over gevoelens en verlangens praten, zorgde voor diepgang. We gingen de confrontatie niet uit de weg, ook niet als de Bijbel open ging. We weten: De waarde van ons leven wordt bepaald door het feit dat we kind van God zijn door Jezus Christus, ook al worstelen we met grote dingen in het leven. Dat mogen we allemaal weten, man, vrouw, getrouwd, ongetrouwd of gescheiden. Single, weduwe of weduwnaar. We zijn niet alleen. Hij laat nooit alleen!

U maakt ons een,
U bracht ons te samen.
Wij eren en aanbidden U.

Wordt Uw wil gedaan,
dan bindt het ons saam,
iedereen zal deel zijn van Uw gezin.
(E&R-lied 170)

Diaken

Een diaken die Bijbel leest en bidt (1)

Bijbellesen en gebed in het eigen leven

Derk Jan Poel

Dit zijn twee artikelen over Bijbellesen en bidden door diakenen. Het is ontstaan uit een drietal avonden met diakenen over dit onderwerp die onlangs door het Diaconaal Steunpunt zijn gehouden. Veel van wat die avonden is besproken, is terug te vinden in deze artikelen. Dit eerste artikel focust zich op de plek van Bijbellesen en gebed in het eigen leven van de diaken. Het tweede artikel bouwt daarop voort en richt zich op de plek van Bijbellesen en gebed in het diaconale ambtswerk. Beide artikelen zijn ook te vinden op de (nieuwe) website van het Diaconaal Steunpunt.

Voor de ene diaken is bidden en Bijbellesen niet meer dan logisch. Voor de andere is het nog behoorlijk onontgonnen terrein. Er is onder een grote groep diakenen nog veel schroom om te Bijbellesen en bidden in de bezoeken. Eigen, vaak hooggespannen, verwachtingen spelen daarbij een belangrijke rol. En ook (het beeld dat men heeft van) de verwachting van de gemeente; “De gemeente zit hier helemaal niet op te wachten”. De vraag is dan natuurlijk nog wel of de kous daarmee dan af is?

Naast het feit dat de gemeente er soms inderdaad niet op zit te wachten, zijn er nog meer redenen die worden aangevoerd in deze discussie. Een eerste reden is dat diaconaat te praktisch is. Een tweede reden is dat het huisbezoek van een diaken zo te veel gaat lijken op het huisbezoek van de ouderling. Ik wil kort even bij deze twee redeneringen stilstaan.

Evangelie in werkkleding

Het werk van de diaken is praktisch en dat verhoudt zich volgens sommigen slecht met

het geestelijke van Bijbellesen en bidden. Maar dit is mijns inziens een nogal eenzijdig beeld van het ambt van diaken.

Toegegeven, veel van het diaconale werk betreft een diversiteit aan praktische zaken. Gemakkelijk vergeet je daardoor dat achter al die praktische werkzaamheden een veel hoger doel ligt. Diaconaat is evangelie in werkkleding, het handen en voeten geven aan de blijde boodschap. De geestelijke basis is daarbij zowel evident als cruciaal. In een huisbezoek kan het diaconale werk dan ook uitstekend in dat geestelijke kader worden geplaatst.

Daarnaast is diaconaat iets van de hele gemeente. De diaken is gericht op het bouwen van een gemeenschap die diaconaal is. Dit bouwen, hoe praktisch ook, is toch in de kern een volop geestelijke zaak.

Imitatiehuisbezoek

Maar als diakenen uit de Bijbel gaan lezen en bidden gaat hun huisbezoek dan niet te sterk lijken op het huisbezoek van de ouderling? Alsof het unieke element van het

huisbezoek van de ouderling gezocht moet worden in Bijbellezen en bidden?! Het lijkt me dat we daarmee de ouderlingen te kort doen. Zou het onderscheid in huisbezoeken niet vooral naar voren moeten komen in de inhoud van de gesprekken? Volgens mij is er genoeg ruimte om in beide bezoeken het eigen unieke karakter zichtbaar te maken. Het bouwen van een diaconale gemeente als volop geestelijke zaak kan niet zonder de Bijbel en gebed. Het is daarom belangrijk dat diakenen hier werk van maken. Maar voor we door kunnen naar het gebruik van de Bijbel en gebed in het diaconale werk moeten we eerst nog een belangrijke tussenstop maken.

De eigen binnenkamer

Waar de meeste diakenen het wel over eens zijn, is dat er een sterke relatie is tussen de plek die Bijbellezen en gebed heeft in het persoonlijke leven en in het ambtswerk. Als je vol van de Geest wilt zijn en blijven (Hand 6:3) en als je vast wilt houden aan het mysterie van het geloof (1 Tim 3:9) kun je niet zonder deze twee.

En dat gaat verder dan Bijbellezen en bidden aan de eettafel. Vergelijk het met de omgang met je partner. Het is goed en leuk om allerlei dingen te doen met vrienden en bekenden. Maar het is daarnaast van groot belang om regelmatig alleen te zijn met je partner. Want dat zijn de momenten waarop je geen niet van het bij elkaar zijn, van de intimiteit en van het delen van je diepste gedachten.

Is het dan niet zorgelijk wanneer de meerderheid van de diakenen aangeeft dat de plek van (persoonlijk) Bijbellezen en gebed in het eigen leven toch wel een minimale rol in-

Diaconaat is handen en voeten geven aan de blijde boodschap.

Diaconaat is handen en voeten geven aan de blijde boodschap.

neemt? Allerlei herkenbare redenen worden hiervoor aangedragen. We zijn allemaal druk, altijd maar bezig, er wordt van alle kanten een beroep op ons gedaan. Maar altijd maar bezig zijn, zelfs als het voor God is, kan nooit een excuus zijn om niet ook fundamenteel tijd

te reserveren voor onze persoonlijke omgang met God. Als je het te druk hebt voor Bijbellezen en bidden, dan heb je het gewoon te druk!

Gods Woord en het gebed zijn cruciaal om je te doen

groeien in je relatie met God én met elkaar (Joh 17:17, 2 Tim 3:16). **'Ora et labora'** (bid en werk) is een vaak gehoorde uitspraak. Maar is dat ook de volgorde in je eigen leven? Maak je werk van persoonlijk Bijbellezen en bidden?!

Luther deelde eens mee dat hij die dag meer tijd dan gewoonlijk moest vrijmaken om te bidden, omdat hij het zo druk had. Voor ons klinkt dit misschien paradoxaal. Maar Luther heeft wel een grote stempel mogen drukken op het werk in de kerk.

Praktische tips voor bijbellezen

Veel mensen vinden het moeilijk om regelmatig Bijbel te lezen. Maar met een beetje discipline, planning en de onderstaande 3 M's kom je vaak al een heel eind.

- **Moment:** Kies een vast moment op de dag.

Dit is makkelijker dan om elke dag weer te moeten beslissen óf en wanneer je gaat bijbellezen;

- **Methode:** gebruik een bijbelleesrooster⁽¹⁾. Zo komt de hele Bijbel aan bod, maar is er toch voldoende afwisseling. Een ander voordeel is dat je niet steeds hoeft te bedenken wat je zult lezen.
- **Mediteer:** Overdenk minimaal één woord, zin of vers dat je hebt gelezen en laat het op je inwerken. Zo kan het Woord van God door zijn Geest je ook steeds meer veranderen.

Luisteren en spreken

In elke relatie hebben luisteren en spreken een plek. Om de relatie te ontwikkelen, is het nodig om actief naar de ander te luisteren. Wanneer je naar je vrouw luistert, verdiept dit je relatie met haar. Je leert haar beter kennen en begrijpen. Je leert wat ze belangrijk vindt en wat ze van jou verwacht en verlangt. Dit heeft vervolgens weer invloed op wat je tegen haar zegt en hoe je dat doet.

Als je de Bijbel leest dan luister je naar God. In de Bijbel spreekt God over wat Hij doet en heeft gedaan, over wie Hij is, over Zijn rijke beloften ook voor jou en over Zijn richtlijnen voor je leven. Over wat Hij van je verwacht en verlangt. Door zo naar Hem te luisteren leer je Hem steeds beter kennen. Je ontdekt hoe groot en machtig Hij is en hoe goed en barmhartig. Je leert wat Hij belangrijk vindt. Je leert ook jezelf beter kennen. Je gaat dan zien hoe je Hem nodig hebt om te leven tot Zijn eer. Dit zal vervolgens doorklinken in wanneer je tot Hem spreekt in je gebed.

De schijf van 5

Op de website van ds. Jos Douma⁽²⁾ vind je veel informatie over bidden. Hij schrijft: “Zoals je voor een gezonde levensstijl gebruik kunt maken van een schijf van vijf, zo kan dat ook voor een gezond gebedsleven”. De volgende vijf onderdelen vormen samen deze ‘schijf van vijf voor een gezond gebedsleven’:

1. Stil bidden;
2. Aanbidden;
3. Verootmoedigen;
4. Danken;
5. Vragen.

De ‘schijf van vijf voor een gezond gebedsleven’.

Hieronder worden deze vijf onderdelen heel kort toegelicht.

1. Stil bidden

Het is goed om voor je gaat bidden even stil te worden. Ook van binnen. Richt je gedachten op de eeuwige en machtige God, je hemelse Vader. Daarnaast mag er plaats zijn voor stil gebed: gewoon, zonder woorden, rusten in de liefdevolle aanwezigheid van God.

2. Aanbidden

In aanbidding en lofprijzing geven we God de eer die Hem toekomt. Het gaat dan om wie Hij is en hoe Hij is. Dat gaat dus verder dan Hem danken voor wat Hij ons geeft.

3. Verootmoedigen

Verootmoedigen betekent jezelf klein maken voor deze grote God. Dan ga je vanzelf beseffen hoe hard je Hem en Zijn genade en liefde nodig hebt.

(1) “In een jaar het NT lezen? Kijk eens op <http://driemaalvijf.wordpress.com/>. Dit rooster geeft 25 lezingen per maand, dat betekent dat je vijf of zes vrije dagen hebt en dus niet direct achterloopt als je een keertje een dag mist!”

(2) “Met dank aan ds. Jos Douma. Meer informatie over bidden en de schijf van vijf vind je hier: <http://bidenishetbestebegin.wordpress.com/schijf-van-5/>”

4. Danken

We hebben veel om dankbaar voor te zijn. Dat zien we niet altijd. Realiseer je hoeveel God je geeft en oefen je in het danken voor Gods goede gaven.

5. Vragen

Hoe vaak bestaan onze gebeden niet vooral uit vragen? Geef de andere vier onderdelen bewust een plek in je gebed. Dan ontstaat er ruimte om biddend aan God te vragen wat wij en anderen nodig hebben⁽³⁾.

Let op: een geregeld lees- en gebedsleven zijn geen doel op zich! Ze vormen beide een cruciaal middel om te groeien in je relatie met God en in je liefde voor Hem en voor andere mensen. Houdt dat als doel ook steeds voor ogen, want alleen zo voorkom je een wettische houding.

Samenvatting

Niet iedereen ziet direct de noodzaak van bidden en Bijbel lezen door de diaken. Bijbel lezen en gebed zijn echter belangrijk in het bouwen van een diaconale gemeente. Ook de plaats die Bijbel en gebed in je eigen persoonlijke leven hebben, speelt een belangrijke rol. Maak dus werk van bidden en Bijbel lezen in je persoonlijke leven. Er zijn veel plekken waar Bijbel lezen en gebed een plek innemen in het werk van de diaken. Daarover concreet meer in het tweede artikel.

Maak dus werk van bidden en Bijbel lezen in je persoonlijke leven.

(3) "Je kunt bidden in denkbeeldige cirkels (van dichtbij tot verder weg): begin bijvoorbeeld bij jezelf, dan voor je gezin, je familie, vrienden, wijk, gemeente, woonplaats, Nederland, en tenslotte voor de wereld."

Diaken

Een diaken die Bijbel leest en bidt (2)

Bijbellezen en gebed in het diaconale ambtswerk

Derk Jan Poel

Je bent afhankelijk van God. Voor alles (Joh 15:5)! Ook voor het groeien in liefde, dienstbaarheid, barmhartigheid, geduld, wijsheid, inzicht en kracht. Dit zijn belangrijke eigenschappen voor een diaken die niet vanzelf komen. Persoonlijk Bijbellezen en gebed zijn daarom cruciaal.

In het vorige artikel hebben we gezien dat het bouwen van een diaconale gemeente een duidelijk geestelijke zaak is. Daarom hebben Bijbel en gebed ook een belangrijke plek in je ambtswerk. Het bevestigingsformulier gaat daar ook expliciet van uit als ze spreekt over het vertroosten van gemeenteleden met Gods Woord.

Bijbellezen en gebed kunnen in het diakenwerk op meerdere plekken terug komen:

- Het huisbezoek;
- De diaconie vergadering;
- In je gebed voor je wijkleden;
- In de eredienst.

De eredienst valt buiten de focus van de bijeenkomsten en van dit artikel. Kijk gerust eens op de website van het Diaconaal Steunpunt voor een handreiking over de diaken en de eredienst.

De overige onderdelen worden hieronder verder uitgewerkt.

"Mijn bemoediging/richtingaanwijzers/antwoorden moeten steeds geïnspireerd zijn door de Heilige Geest" - een diaken

Toerusten

Niet op elk bezoek moet de Bijbel open. Zowel Bijbellezen als bidden zijn beide geen doel op zich, maar werken mee aan de doelstelling van de diaconie: een diaconale gemeente. Het werk van de diaken is gericht op het opbouwen van die diaconale gemeente en omvat in elk geval twee taken:

- a) Op de hoogte stellen van moeiten - wat heeft u nodig van de gemeente?
- b) Opwekken tot dienen - wat heeft u te geven aan de gemeente? Hoe zet u zich in?

Als diaken kom je dus om te bemoedigen, maar ook om toe te rusten en op te wekken. Bijbel en gebed zijn cruciale middelen om deze beide taken uit te voeren. Het is belangrijk om beide ta-

ken (dus ook het toerusten) bewust een plek te geven in bijvoorbeeld het huisbezoek. Zoals in de praktijk blijkt (zie ook uit het rapport leiding geven aan liefde-

werk), krijgt het toerusten echter lang niet altijd een bewuste plek in het diaconale werk!⁽¹⁾

Voor en na het huisbezoek

Een goed huisbezoek begint met een goede voorbereiding. Een goede voorbereiding begint

Blijf ook bidden voor je wijkleden in je persoonlijke gebed.

(1) "Het onderzoeksrapport is beschikbaar op de website.

met gebed. Bidt bijvoorbeeld voordat je op bezoek gaat om liefde, geduld, barmhartigheid, een luisterende houding en de juiste woorden.

Afhankelijk van het doel van je bezoek, kun je ter voorbereiding ook een Bijbeltekst kiezen. Dat kan een meer vertroostende of bemoedigende tekst zijn of misschien juist een tekst die gaat over de diaconale gemeente en die zo kan helpen bij het opwekken tot dienstbetoon.

Vergeet niet, oefening
baart kunst! De eerste keer
is altijd moeilijk!

Dank ook na het bezoek God voor Zijn hulp en vraag Hem om Zijn zegen en verdere doorwerking. Blijf ook bidden voor je wijkleden in je persoonlijke gebed.

Bijbellezen aan het begin

Wanneer het doel van het huisbezoek is om een stuk toerusting te doen, heeft opening met gebed en Bijbellezen een duidelijk voordeel. Door met Gods Woord te beginnen, geef je een kader aan voor het gesprek: wat wij gaan bespreken zijn niet mijn eigen bedenksels, maar is gefundeerd op Gods eigen Woord.

Bedenk dat de doelstelling van je bezoek is om samen een gesprek te voeren. Je hoeft dus geen preek te houden over het gelezen gedeelte. In het kort kun je als volgt te werk gaan:

- Lees een kort Bijbelgedeelte (hoe kies je eigenlijk een tekst?)⁽²⁾;
- Geef in je eigen woorden in een paar zinnen weer wat voor jou de kern is;
- Geef in je eigen woorden kort weer wat de relatie is met het onderwerp;
- Sluit af met een open vraag aan de ander.

Met een paar vervolgvragen en aandachtspunten achter de hand ben je al een heel eind op weg naar een opbouwend diaconaal gesprek.

Deze punten kun je zelf thuis en samen als diaconie voorbereiden. Bedenk bijvoorbeeld (samen) wat je in elk geval aan de orde wilt stellen in het bezoek. Wissel onderling vragen en aandachtspunten uit.

Gebruik tijdens het bezoek eventueel een spiekbriefje in je Bijbel met daarop een aantal sleutelwoorden/openingszinnen/vragen etc. Het kan je helpen om over het onderwerp in gesprek te komen. En vergeet niet, oefening baart kunst! De eerste keer is

altijd moeilijk!

Bijbellezing aan het eind

Je kunt er ook voor kiezen om te eindigen met het lezen van een stukje uit de Bijbel. Bedenk daarbij wel dat het gesprek anders kan zijn verlopen dan je van te voren had bedacht. Houdt daar dus rekening mee bij het voorbereiden:

- Zoek een tekst die past bij wat je wilt bespreken;
- Je weet niet altijd van te voren wat je kunt verwachten. Zorg daarom voor een lijstje met Bijbelteksten voorin je Bijbel met een summiere aanduiding waarvoor de tekst geschikt is.

Afsluiten met gebed

Als je een goed gesprek hebt gehad dan valt er heel veel aan God voor te leggen. In het slotgebed kun je bijvoorbeeld denken aan:

- Blijdschap – dankgebed;
- Verdriet – om troost;
- Ziekte – genezing/kracht/acceptatie; (Bidt ook voor de gezinsleden.)
- Schuldgevoel – om vergeving;
- Bidden of danken voor mogelijkheden om praktisch dienstbaar te zijn in navolging van Christus, de grote Diaken.

(2) "Zonder uitputtend te zijn een aantal mogelijkheden:

a.Zoek op een trefwoord in de online Bijbel (www.bijbel.net);

b.Kijk op de (nieuwe) website van het Diaconaal Steunpunt;

c.Gebruik de bijbeltekstkaartjes van Centrum Dienstverlening (voormalig SGO);

d.Gebruik de tekstverwijzingen in de formulieren of de belijdenisgeschriften."

Noteer gerust een aantal punten voor je gaat bidden. Vraag daarbij ook waar de ander voor wil bidden en danken.

Algemene bezoeken

Niet elk bezoek dat je doet, heeft specifiek als doel om toe te rusten of om te troosten en te bemoedigen. Sommige bezoeken zijn vooral gericht op het onderhouden van een relatie, de persoonlijke omstandigheden en bijzondere gebeurtenissen. Maar dat betekent niet dat Bijbellezen en gebed hier nooit een plaats kunnen krijgen.

Het is niet direct nodig om dergelijke bezoeken te beginnen met Bijbellezen en gebed. Bijbellezen en bidden hoeven in dergelijke gesprekken trouwens ook niet altijd samen te gaan. Laat het afhangen van wat er in het bezoek besproken wordt.

Afsluiten met Bijbellezen en gebed doe je naar bevind van zaken. Vraagt het gesprek als het ware om zo'n afsluiting? Aarzel dan niet. Sterker nog, wees er op gespist dat een gesprek met gebed kan eindigen! Maar laat bidden en Bijbellezen aan het eind van het gesprek niet een volstrekt nieuw element worden in het gesprek.

Als moeiten en problemen zijn besproken of iets dat van wezenlijk belang is voor de bezochte is (Bijbellezen en) bidden goed! Ook al is de band met God niet nadrukkelijk aan de orde geweest. Bijbellezen en bidden met elkaar horen bij de christelijke gemeente en zijn niet voorbehouden aan een selecte groep mensen in de kerk. De praktijk is soms weerbarstiger. Maar laat je niet leiden door gewoonten of het verwachtingspatroon van de ander, want dan worden deze patronen nooit doorbroken. Wees dus vrijmoedig

in het lezen uit de Bijbel en het voorgaan in gebed.

Alleenstaanden

Het is goed om te realiseren dat gemeentelieden die alleen door het leven gaan (ongehuwden, weduwen, etc) het over het algemeen erg waarderen als iemand met en voor hen uit de Bijbel leest en bidt. Ook op die manier mag je er voor die ander zijn.

In de diaconie

Naast het huisbezoek is de diaconievergadering een plek waar Bijbel

lezen en gebed thuis horen.

Zoals opgemerkt in het eerste artikel verwacht de gemeente vaak (nog) niet van een dia-

ken dat deze op een huisbezoek ook uit de Bijbel komt lezen en zal bidden. Dat kan een extra drempel zijn voor jou als diaken. Daarom is het goed om de verwachting van de gemeente op dit punt vooraf al bij te sturen. Informeer de gemeente (en je wijk) daarom vooraf dat alle diakenen dit gaan doen en dat de gemeente dat dus

kan en mag verwachten.

Maak gebruik van korte handreikingen voor een diaconaal gesprek. Deze zijn beschikbaar via de website van het Diaconaal Steunpunt.

Laat bijbellezen en bidden ook een wezenlijke plek innemen op de agenda van de diaconie vergadering. Ook hier geldt, als je geen tijd hebt om op een vergadering te bidden, is je agenda te vol en moet je dingen schrappen.

- Oefening baart kunst. Dus 'oefen' jezelf in het hardop bidden en Bijbellezen. Rouleer dit op de vergaderingen. Zo leer je om diaconale zaken onder woorden te brengen in je gebed. Ook wen je zo bijvoorbeeld aan je eigen stem bij hardop bidden en Bijbellezen. Tenslotte kun je zo ook weer leren van anderen;

Vraag ook waar de ander voor wil bidden en danken.

Laat je niet leiden door gewoonten of het verwachtingspatroon van de ander, want dan worden deze patronen nooit doorbroken.

- Laat iemand gebedspunten noteren tijdens de vergadering en verdeel die aan het eind en bidt er samen voor;
- Een andere mogelijkheid is om na elke rapportage door een diaken samen te bidden voor de betreffende wijkleden;
- Bidt ook voor elkaar!
- Neem tijd om samen de huisbezoeken voor te bereiden;
- Het boekje 'Dienst Doen' van Herman van Well bevat een diaconaal-jaarleesrooster met allerlei diaconale onderwerpen. Als diaconie kun je afspreken dat je samen dit rooster volgt in je eigen binnenkamer.

Informeer de gemeente daarom vooraf dat alle diakenen gaan bijbellezen en bidden en dat de gemeente dat dus kan en mag verwachten.

Wat ben jij, werker of bidder? Beide zijn nodig, maar in welke volgorde ga jij aan het 'werk'?

Maak werk van Bijbellezen en bidden! Zowel in je persoonlijke leven als in je diaken-zijn.

Samenvatting

Niet iedereen ziet direct de noodzaak van bidden en Bijbellezen door

de diaken. Bijbellezen en gebed hebben echter een wezenlijke plek in het diaconale werk. Diaconaal werk is het Evangelie in werkkleding. De Bijbel geeft ons de blauwdruk voor het diaconale gemeentelven. De Bijbel kan daarom in het werk van de diaken niet ontbreken. Hij zal zich immers met Woord en daad hiervoor inzetten!

Ook de plaats die de Bijbel en het gebed in je eigen persoonlijke leven hebben, speelt een belangrijke rol. Daarom is het heel belangrijk om in je persoonlijke leven werk te maken van Bijbellezen en gebed.

In het diaconale werk hebben Bijbellezen en gebed een plek in de voorbereiding op het huisbezoek, in het en op de diaconievergadering. Dit artikel geeft enkele praktische handreikingen hoe je dit vorm kunt geven in je werkzaamheden als diaken. Bijbel op bezoek

In gebed voor je eigen wijkleden

Bidt regelmatig voor je eigen wijkleden. Maak eventueel gebruik van een lijstje met gebedspunten. Alleen God kan tenslotte echt situaties en mensen veranderen!

Speldenprik: Zou er een relatie kunnen zijn tussen de groei van de kerk op het zuidelijk halfrond en de plek die zij aan gebed geven? Zou er dan ook een soortgelijke relatie kunnen zijn tussen de krimpende kerk op het westelijk halfrond en de plek die wij aan gebed geven?

Conclusie

Er zijn veel plekken waar bijbellezen en gebed belangrijk zijn in het werk van de diaken. Als bouwstenen voor de diaconale gemeente. Om zo het Evangelie in daden te vertellen.

Wat ben jij, werker of bidder?

“Als wij werken, werken wij, als wij bidden, werkt God!”

Bijbel op bezoek

Welkom...

Ruth 2: bij wie hoort die jonge vrouw daar?

Roel Meijer

'Welkom in de kerk, ook gasten in deze dienst.' Mooie woorden van de ouderling van dienst. Hé, zie je die vrouw daar in de rij voor ons? Komt me niet bekend voor. Wie zou ze zijn?

De kerk als gastvrije herberg, daar weten we niet altijd even goed raad mee. In theorie kunnen we er mooie dingen over zeggen. Maar wat als er echt vreemdelingen in ons midden zijn? Mensen die onze 'taal' niet spreken. Letterlijk, of misschien onze behoorlijk specifieke kerktaal. Of mensen die onze gewoontes niet kennen. Soms onverwachte dingen doen of zeggen...

Andere cultuur

Waarschijnlijk zal niet iedereen even enthousiast geweest zijn toen Ruth in Betlehem op het toneel verscheen. Moab, ander volk, andere taal, andere cultuur en vooral: andere god. Dat Naomi en haar gezin destijds wegtrokken, vonden sommige mensen misschien al zo-zo. Economische vluchtelingen, asielzoekers-om-het-brood. Dan te bedenken dat Betlehem 'brood-huis' betekent.

Na jaren komt Naomi terug. Met hangende pootjes. Van de ene armoede in de andere. Hou je hand maar op. Naomi, een oude vrouw die terugkeert naar haar roots. Maar wat moet je met die schoondochter? Hebben wij er om gevraagd? Wat moeten we met haar? Een last voor onze stad. Drukt de begroting. Past niet in ons patroon.

Echt contact

Hoe vaak overkomt het jou dat je in je wijk te maken krijgt met een jongere die komt met een nieuwe vriend of vriendin. Andere taal, andere cultuur, andere gewoontes. Misschien een andere god. Wellicht helemaal geen god. 'Bij wie hoort die jonge vrouw...?' En als je

haar (of hem) leert kennen, wat kun je geven in het contact? Wat ben je bereid op te geven van je eigen cultuur en taal om hem/haar echt te bereiken?

Er is een tijd geweest dat we het heel makkelijk zeiden: verkering met iemand die niet of anders gelooft: direct uitmaken. De situatie vandaag is ingewikkelder. Wat je er ook van vindt, de werkelijkheid laat zich niet ontkennen. 'Bij wie hoort die jonge vrouw...?'

Denk aan Ruth. Wie zat er op haar te wachten? In Betlehem waarschijnlijk niemand. De handen vol aan zichzelf, eigen zorgen, eigen kerk-zijn. God wachtte wel op haar. Hij gaf haar plek in zijn plan. Een ereplaats zelfs. Onvoorstelbaar. Zou Hij vergelijkbare dingen vandaag kunnen doen?

Praktische tips:

- Het eerste contact is enorm belangrijk voor iemand die 'vreemd' is in de kerk: kijk met een open houding naar die mens die God gemaakt heeft en voor Hem waarde heeft.
- Stimuleer jongeren in een vroeg stadium van hun relatie om het gesprek over geloof aan te gaan en samen te bidden, ook al gaat dat stuntelend.
- Maak gebruik van ervaringen van anderen als het gaat om een traject van gesprekken met mensen die meer van geloven en leven met God willen leren (Centrum Dienstverlening Gereformeerde Kerken etc).
- Wordt het ook tijd dat we als kerken behalve belijdende en doopleden de groep 'vrienden'/'catechumenen'/'belangstellenden' officieel plek geven in de kerk? Hoe?

Diaken

Dienen en delen

Basisboek over diaconaat vanuit gereformeerd perspectief

Peter van de Kamp

Het boek 'Dienen en delen' wil een bijdrage leveren aan de bezinning op het diaconale handelen in en vanuit de christelijke gemeente. Het gaat om een studieboek voor studenten theologie (hbo en wo), maar de auteurs richten zich nadrukkelijk ook op een bredere kring. "Wij denken aan diakenen, diaconale vrijwilligers, bestuurders van instellingen op het terrein van diaconaat en hulpverlening en niet in de laatste plaats aan theologisch geïnteresseerde gemeenteleden die toegerust willen worden ten aanzien van de kerntaken van de christelijke gemeente." Wat kunnen diakenen en diaconale vrijwilligers met dit forse boek?

Het 'Basisboek diaconaat', zoals de ondertitel aangeeft, is eind 2009 verschenen onder redactie van dr. Gerard den Hertog en dr. Ab Noordegraaf. Volgens beide redacteurs "bleek er behoefte te zijn aan een boek dat vanuit gereformeerd perspectief de theologie en praktijk van het diaconaat belicht". Dat gereformeerde perspectief betekent "dat wij de bron en norm voor praktisch-theologische bezinning zoeken in de Heilige Schrift. Daar vinden we de grondlijnen getekend voor wat christelijk dienstbetoon moet zijn".

Hoewel de auteurs dit gereformeerde perspectief niet steeds uitdrukkelijk noemen, vind ik wel dat ze dit uitgangspunt waarmaken. Zij hebben

een belangrijk basisboek over diaconaat geschreven in het spanningsveld van Woord en werkelijkheid, waarbij de grondtonen van de gereformeerde overtuiging nadrukkelijk klinken. Daarbij denk ik aan thema's als de realiteit van de zondeval, de gebrokenheid en neergang in onze wereld ten gevolge daarvan ("de weerbarstige werkelijkheid van een zondige samenleving"), de noodzaak van Gods verlossend ingrijpen door Christus en het

gegeven dat niet wij, mensen, maar God zelf zijn Koninkrijk definitief zal realiseren.

Doordachte opzet

Het boek heeft een doordachte opzet. Na een inleidend hoofdstuk volgen drie fundamentele hoofdstukken: bijbelse gegevens, geschiedenis en systematisch-theologische doordenking. Daarna volgen drie hoofdstukken met een meer praktische toespitsing: diaconaat en gemeente, diaconaat en samenleving en diaconaat wereldwijd. Het slot-

hoofdstuk gaat over de relatie tussen diaconaat en gemeentebouw.

De eerste drie van de in totaal acht hoofdstukken neemt dr.

Ab Noordegraaf voor zijn rekening. Deze 'nestor' van de theologische bezinning op diaconaat laat in deze hoofdstukken opnieuw zien hoe hij thuis is in het nadenken over diaconaat. Het inleidende hoofdstuk I stelt een aantal belangrijke vragen aan de orde die bij de bezinning op de diaconale taak van de kerk en van christenen aan de orde moeten komen. Het geeft ook een voorlopige omschrijving van diaconaat, waarbij het wel opvallend is

Delen als geheim van het leven!

dat een expliciete verwijzing naar het evangelie of naar de liefde van Christus ontbreekt. In hoofdstuk II geeft Noordegraaf verkenningen in de Bijbel aan de hand van vijf thema's: het gebod van de Here, profeten als wachters, als Eén die dient, de diakonia van de gemeente en de diakenen. Het is een evenwichtige, overtuigende oriëntatie inzake de Bijbelse richtlijnen voor diaconaal handelen.

Hoofdstuk III biedt een geschiedenis van het diaconaat in vogelvlucht, waarbij de paragrafen over de Reformatietijd en over de ontwikkelingen in de twintigste eeuw terecht de meeste ruimte krijgen.

Een naaste 'zijn'

In hoofdstuk IV geeft dr. Gerard den Hertog theologische en hermeneutische verkenningen in het diaconaat, als overgang tussen het eerste en tweede deel van het boek. Ongetwijfeld gaat het hier om een sleutelhoofdstuk. Den Hertog ontwikkelt enkele theologische lijnen, waarbij vanuit de schepping centraal staat dat God ons als mensen aan elkaar geeft (delen als geheim van het leven!), maar ook dat wij in onze door de zonde getekende wereld vaak niet 'mijns broeder hoeder' willen zijn. Daarom is het belangrijk dat wij een naaste zijn en niet slechts een naaste hebben.

Wat de meer praktische hoofdstukken betreft: daarin worden de cirkels steeds wijder getrokken: gemeente, samenleving, wijde wereld. In hoofdstuk V gaat ds. Rijn de Jonge nader in op het thema diaconaat en gemeente. In hoofdstuk VI geeft drs. Ad Heystek een bezinning op de relatie diaconaat en samenleving. In hoofdstuk VII bespreekt dr. Bert Loonstra het thema 'diaconaat wereldwijd', waarbij hij o.a. de verhouding tussen woord en daad aan de orde stelt. Zijn beschouwin-

gen over de metafoor van de vis en de hengel vind ik treffend. Het slothoofdstuk VIII over 'diaconale gemeenteopbouw' is van de hand van drs. Herman van Well die als diaconaal consultant van de Christelijke Gereformeerde Kerken jarenlang (1982-2005) met de praktijk van diaconaat en gemeenteopbouw bezig is geweest.

Ik denk dat vooral de hoofdstukken V (Diaconaat en gemeente), VI (Diaconaat in de samenleving) en VIII (Diaconale gemeenteopbouw)

belangrijk en leerzaam zijn voor diakenen en diaconale vrijwilligers. Daarom geef ik over die hoofdstukken nog wat meer informatie. Ik ben ervan overtuigd dat bespreking van deze hoofdstukken op drie (of zonodig meer) vergaderingen van de diakenen zal bijdragen aan een heldere visie op hun taak en positie en aan de effectiviteit van hun werk.

Geïnspireerd door het evangelie

In hoofdstuk V benadrukt ds. Rijn de Jonge dat de gemeente niet alleen object, maar ook subject van het diaconale werk is. Zij ontvangt niet alleen diaconale zorg, maar is zelf ook actief in het bieden van die zorg. Wanneer gelovigen, geïnspireerd door het evangelie van Jezus Christus, daadwerkelijk zorg dragen voor mensen in nood 'dan is er sprake van diaconaat. Daarom is er geen diaconaat zonder gemeente en kan er geen gemeente zijn zonder diaconaat.

Maar diaconaat is alleen mogelijk in een gemeente die zelf leeft van het werk van Jezus Christus en daarvoor wekelijks samenkomt rondom de Schriften. Een kerkdienst maakt het diaconaat van de gemeente in de kern zichtbaar. In het avondmaal dient Christus de gemeente en dienen gemeenteleden ook elkaar. In de diaconale collecte en de gebeden wordt de nood van de naaste gedeeld en voor

Er is geen diaconaat zonder gemeente en er kan geen gemeente zijn zonder diaconaat.

Gods aangezicht gebracht. De verkondiging van het evangelie rust de gemeente vanuit de Bijbel toe tot haar diaconale dienst. De diaken is in de kerkdienst aanwezig als 'voorganger in het diaconaat'.

Vanuit die kerkdienst bezoekt de diaken de gemeentelieden bij een zogenaamd diaconaal huisbezoek, om hen op individueel niveau en meer persoonlijk toe te rusten tot hun diaconale werk als gelovigen. De Jonge biedt leerzame inzichten over het diaconale huisbezoek en gaat ook in op de 'drempels' die dit huisbezoek nogal eens ontmoet.

Spilfunctie

De diaken werkt als ambtsdrager samen met velen in de gemeente die betrokken zijn bij gemeentewerk, omdat bij veel gemeentewerk diaconale aspecten zijn aan te wijzen. Boeiend is dat De Jonge de positie van de diaken beschrijft en typeert als 'een spilfunctie' in de diaconale gemeente. Daarbij typeert hij dit diaconale leiderschap met de woorden coördinator en stimulator. Overigens geeft de diaken ook zelf concrete zorg aan mensen in verschillende noodsituaties.

Met geld kan veel diaconaal werk worden uitgevoerd. De diaken stimuleert de gemeente tot geven voor diaconale doelen, ontvangt het diaconale geld en zorgt dat het op een verantwoorde manier wordt uitgegeven. Het mooie van de opmerkingen van De Jonge over diaconaal geld is dat hij open is over de relatie tussen diaconaat en geld. Juist vanwege die relatie (waarbij ook machtsmisbruik een rol heeft gespeeld) is het ook verstandig om er open over te zijn. Mijn inschatting is dat diakenen veel kunnen leren van de passages die De Jonge schrijft over de diaken en het geld,

De diaken is in de kerkdienst aanwezig als 'voorganger in het diaconaat'.

met name ook over het karakter van diaconale financiën. Hij geeft goede aandachtspunten voor het geven van diaconale giften en voor het beoordelen van steunverzoeken voor een specifiek project.

Extern diaconaat

In hoofdstuk VI gaat drs. Ad Heystek nader in op samenlevingsdiaconaat of extern diaconaat, waarbij hij ook stilstaat bij de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Hij benoemt twee spanningsvelden voor een diaconale kerk in de huidige samenleving. "Het eerste spanningsveld is dat van het spontane, vaak niet-georganiseerde, diaconale werk naast een meer beleidsmatig georganiseerd diaconaal werk, dat veelal onder leiding van diakenen en/of andere diaconaal betrokken kerkleden plaatsvindt. Het tweede spanningsveld is dat van de wat naar binnen gerichte kerk die zich vooral toelegt op binnenkerkelijke aangelegenheden tegenover een meer naar buiten gerichte kerk die ook oog heeft voor de nood in de samenleving. Deze naar buiten tredende kerk zal dat vooral doen omdat er geen anderen zijn die oog hebben voor die nood in de samenleving. Ze willen helpen 'waar geen helper is'."

Heystek helpt diakenen ook om vanuit hun specifieke invalshoek naar ontwikkelingen in de samenleving te kijken. Hij beschrijft een aantal interessante (en soms zorgwekkende) ontwikkelingen, zoals de vernieuwing van de zorg en de verwikkelingen rond de WMO. Ook constateert hij dat de situatie aan het begin van de eenentwintigste eeuw er een is van bezuinigingen. Er lijkt sprake van een terugtredende overheid en het einde van de verzorgingsstaat. Nederland maakt zich op voor een participatiemaatschappij. De overheid

Ze willen helpen 'waar geen helper is'.

doet een beroep op haar burgers en ook op de kerk om 'mee te doen'. Diaconieën zoeken via plaatselijke diaconale platforms samenwerking om zo gesprekspartner voor de overheid te zijn en gezamenlijk het diaconaat in de lokale samenleving te behartigen.

Diaconale gemeenteopbouw

Het slothoofdstuk van de hand van drs. Herman van Well is een boeiend geheel voor diakenen om na te denken over het diaconaat (van de gemeente!) in het grotere geheel van het gemeenteleven. Van Well omschrijft diaconale gemeenteopbouw als “een gezamenlijk en wederkerig leerproces – waarin

denken en doen een eenheid vormen – om als gemeente met hoofd, hart en handen uit het evangelie te leven en zich te (laten) vernieuwen. Aandacht voor de mogelijkheden van de leden en voor de armen is daarin van groot belang.” Binnen deze diaconale gemeenteopbouw hebben de diakenen de toerustende en opbouwende taak om de gemeente te stimuleren haar diaconale roeping te vervullen.

'Dienen en delen, Basisboek diaconaat' onder redactie van dr. Gerard den Hertog en dr. Ab Noordegraaf, uitgeverij Boekencentrum in Zoetermeer 2009, 277 blz (gebonden), € 24,90.

De overheid doet een beroep op haar burgers en ook op de kerk om 'mee te doen'.

Diaconaal Steunpunt

Nieuwe website en nieuw forum

Derk Jan Poel

Mogelijk heeft u het al gezien. Een nieuwe, frisse look, een andere indeling van de informatie en diverse nieuwe technische mogelijkheden. De nieuwe website van het Diaconaal Steunpunt is een feit. Maar wat er ook allemaal veranderd is, het doel is hetzelfde gebleven: het ondersteunen van u als diaken in uw ambtswerk!

De nieuwe website biedt een aantal nieuwe mogelijkheden. Een aantal daarvan worden hieronder kort toegelicht.

Heldere menustructuur

De website heeft een nieuwe, heldere menustructuur gekregen met een thematische opzet waardoor informatie makkelijk is terug te vinden.

Zoekfunctie en trefwoorden

De website heeft een krachtige zoekfunctie die snel de gezochte informatie levert. Daarnaast werkt de website met trefwoorden. Elk artikel en elke download krijgt één of meerdere trefwoorden. Via de zoekfunctie kunt u vervolgens een overzicht krijgen van alle informatie op de website die hoort bij dat trefwoord.

RSS-feed met nieuwsberichten

RSS is een eenvoudige manier om automatisch op de hoogte te blijven van nieuwe informatie op diverse websites, waaronder nu dus ook die van het Diaconaal Steunpunt. Abonneer u dus nu op de nieuwsfeed van het Diaconaal Steunpunt en iedere keer als een nieuwsbericht wordt geplaatst, krijgt u daarvan automatisch en direct een melding. Kijk voor meer informatie over RSS op de website

van het Diaconaal Steunpunt onder het kopje nieuws.

Volg het DS nu ook op twitter

Voor het laatste snelle nieuws kan het Diaconaal Steunpunt nu ook worden gevolgd op www.twitter.com/diaconaal.

Forum met meer mogelijkheden

Ook het forum is vernieuwd. Het forum voor diakenen is nu onderdeel van het GKv forum, maar is niet zichtbaar voor buitenstaanders. In vier simpele stappen kunt u toegang krijgen tot het nieuwe forum. Deze stappen worden op de website uitgelegd. Vraag gerust als u er niet uitkomt.

Het forum biedt veel nieuwe mogelijkheden. Naast het feit dat je nu enige tekstopmaak kunt toevoegen, waardoor de leesbaarheid van berichten wordt vergroot, kunnen nu ook plaatjes en tabellen en links toegevoegd worden aan de tekst.

Daarnaast kun je als auteur de tekst van een bericht achteraf nog enige tijd wijzigen. Een ander groot voordeel is dat je nu automatisch een notificatie kunt krijgen als iemand heeft

Agenda

- 25 mei: [Circus bleekroos](#)
- 1 juni: [Oriëntatie op diaconie](#)
- 8 juni: [Oriëntatie op diaconie](#)

Van en voor diakenen. Met veel informatie voor en uit de praktijk

Ter ondersteuning van de diaconie. Tot opbouw van de diaconale gemeente. Tot eer van God.

Laatste nieuws

16-04-2010 [Bessinder arsvrede-onderzoek 2010](#)
Heeft uw diaconie de enquête al ingevuld?
[Lees meer...](#)

19-05-2010 [Steunpuntvragenlijst organisaties voor het veld](#)
Informeer gemeentelieden over de diverse steunpuntvragenlijsten
organisaties waarvoor zondag gecollecteerd wordt.
[Lees meer...](#)

30-05-2010 [DVD Diaconaat dat doe je zelf](#)
Gebruik deze DVD om met de gemeente na te denken over
diaconaat.
[Lees meer...](#)

15-02-2010 [CBC 2010 Diaconie beleef](#)
Armoede is een onderwerp dat steeds nauwer verbonden is
aan het armen van de diaconie.
[Lees meer...](#)

19-05-2010 [Steunpuntvragenlijst organisaties voor het veld](#)
Informeer gemeentelieden over de diverse steunpuntvragenlijsten
organisaties waarvoor zondag gecollecteerd wordt.
[Lees meer...](#)

19-05-2010 [Steunpuntvragenlijst organisaties voor het veld](#)
Informeer gemeentelieden over de diverse steunpuntvragenlijsten
organisaties waarvoor zondag gecollecteerd wordt.
[Lees meer...](#)

19-05-2010 [Steunpuntvragenlijst organisaties voor het veld](#)
Informeer gemeentelieden over de diverse steunpuntvragenlijsten
organisaties waarvoor zondag gecollecteerd wordt.
[Lees meer...](#)

gereageerd op een bepaald onderwerp. Zo ben je direct op de hoogte van nieuwe forum-bijdragen.

Het forum is er voor diakenen om met elkaar praktijkervaringen uit te wisselen, met elkaar mee te denken, elkaar op te scherpen en elkaar van ideeën te voorzien. Het nieuwe forum zal best even wennen zijn, maar ik hoop dat de nieuwe mogelijkheden leiden tot meer onderlinge interactie.

Verhuisd, maar het inrichten gaat door

Veel van de informatie van de oude website heeft inmiddels een plekje gekregen op de nieuwe website. Maar net zoals dat ook bij een nieuwe woning vaak gebeurt, zal het inrichten de komende tijd nog wel even doorgaan. De bedoeling is dat informatie makkelijk en helder toegankelijk is. Uw ervaringen en opmerkingen zijn daarom belangrijk, dus aarzel niet om die aan mij door te geven. De oude website blijft overigens nog eventjes 'in de lucht', maar zal niet meer worden bijgewerkt.

Bijeenkomsten nieuwe diakenen

Ook in 2010 organiseert het Diaconaal Steunpunt enkele bijeenkomsten die vooral (maar niet uitsluitend) bedoeld zijn voor nieuwe diakenen. Deze bijeenkomsten zijn een 'must' voor nieuwe diakenen. Er wordt een stevig fundament gelegd voor je hele ambtsperiode; wat is diaconaat en welke rol heeft de gemeente daarin? Wat is je taak als diaken? Wat is het doel van een huisbezoek? Dit en meer vormt de inhoud van een enthousiaste bijeenkomst. Deze avond wordt verzorgd in samenwerking met Jaap Schiebaan, een ervaren ex-diaken met passie voor het diaconale werk. Aanmelden via de website.

06 okt Bunschoten
12 okt Ridderkerk
26 okt Eindhoven

Armoede!

Heeft u inmiddels al 2 oktober in uw agenda, blackberry of google calender genoteerd?!

De landelijke diakendag op 2 oktober in Amersfoort gaat over armoede. Hoe signaleer je armoede en hoe kaart je het aan in een gesprek? Hoe zit het met wet- en regelgeving en welke mogelijkheden heb je daarbinnen als diaconie? Hoe zit de wereld van schuldhulpverlening eigenlijk in elkaar en welke rol heb je daarin als diaken? Welke richtlijnen zijn er voor het helpen van gemeenteleden en niet-gemeenteleden? Wat kunnen we preventief doen? Deze en andere vragen staan centraal op de komende landelijke diakendag.

De voorbereidingen voor deze dag zijn inmiddels in volle gang. De diaconie van Amersfoort Centrum wil graag onze gastheer zijn en hoopt dan ook dat veel diakenen op 2 oktober naar Amersfoort komen! Zodra er meer informatie bekend is, wordt dit natuurlijk via de website en nieuwsbrief aan u bekend gemaakt. Maar noteer nu alvast 2 oktober in uw agenda.

We willen deze dag zoveel mogelijk laten aansluiten op uw praktijk en op de vragen die bij u leven. Dus geef uw vragen en/of ideeën rondom dit thema zo snel mogelijk aan mij door! Bij de invulling van de dag zullen we dan zoveel mogelijk proberen daarop aan te sluiten.

www.diaconaalsteunpunt.nl
info@diaconaalsteunpunt.nl

Kerkrecht

Samenwonen en bekering

Kornelis Harmannij

Ze kwamen zomaar eens in de kerk, zeiden ze. En daarna vaker. Ze vroegen of ze niet iets van een geloofscursus konden krijgen. En zo groeide er iets moois. Maar nee, ze waren niet getrouwd. Dat kan toch altijd nog? Oké, jullie in de kerk hebben een punt dat samenwonen een losse relatie is. Dus bij dezen groot nieuws: we gaan trouwen. Natuurlijk met een gave kerkdienst erbij. Kan dat geregeld worden?

Op dat moment schoot de kerkenraad in de stress. Een kerkelijke huwelijksbevestiging van twee mensen die geen kerklid zijn, zelfs nog niet gedoopt, kan dat eigenlijk wel?

Misschien is het beter dat ze eerst belijdenis doen, zei iemand. Maar de contactouderling zag dat niet zitten: misschien over een jaar, we willen het voorzichtig opbouwen. En om dat huwelijk dan ook een jaar uit te stellen? Ze kunnen toch zo lang apart gaan wonen, zei een derde. Maar neem jij er dan één in huis, vroeg zijn buurman. Nee, dat toch ook maar niet. Hoe moet het dan wel? Lastig hoor, zulke bekeerlingen.

Verheugend

Je mag hopen dat iemand het zegt: lastig. Want dan ben je meteen wakker: natuurlijk is het niet lastig, het is alleen maar mooi dat dit gebeurt! Dank de Heilige Geest dat Hij nog altijd nieuwe mensen toevoegt aan de kring van wie in Christus behouden worden.

Je kunt daarbij verwachten dat onder die nieuwkomers regelmatig ongehuwd samenwonenden worden aangetroffen. Dat is nu eenmaal regel in onze Nederlandse cultuur. Je begint met samenwonen en trouwen komt pas als je er aan toe bent.

Het is waar dat onze kerkelijke gewoonten daar niet altijd op berekend zijn. En dat je dus wel eens goed moet nadenken over de juiste route in zo'n geval. Maar vergeet nooit de vreugde, de dankbaarheid dat je dit probleem krijgt voorgelegd: geweldig dat deze mensen hun ogen willen openen voor het nieuwe leven in dienst van God. We zullen graag alle moeite doen om hen daarin te helpen en te versterken.

Keuzevrijheid

Geef daarbij de betrokkenen veel ruimte om zelf een afweging te maken in welke volgorde maar ook in welk tempo ze de stappen willen maken. Jaag hen niet op maar behandel hen omzichtig: ze moeten nog leren lopen op deze voor hen zo nieuwe weg achter Christus

aan. Gun hen de ruimte om zich dat eigen te maken, gun hen de ruimte om even stil te staan en om zich heen te kijken. Gun hen de rust om zelf te ontdek-

*Belijdenis, doop, trouwen;
alles hoeft niet tegelijk; als
er maar wel voortgang is.*

ken hoe goed en heilzaam deze weg is.

Misschien geven ze er zelf de voorkeur aan om zich eerst voor te bereiden op belijdenis en doop en pas later te trouwen: 'het belangrijkste voorop'. Dwing hen dan niet om toch eerst te trouwen. Wel mag je als kerkenraad van hen

de erkenning vragen dat het voor de HERE gepast is om getrouwd te zijn. Ook mag je van hen vragen dat ze op de dag van hun doop inmiddels concrete plannen hebben voor een huwelijk. Maar zeg niet dat het sacrament van de doop wordt ontheiligd wanneer ze op dat moment nog niet getrouwd zijn. Alles hoeft niet tegelijk; als er maar wel voortgang is.

Misschien ook zeggen ze zelf: nee, laten we eerst gaan trouwen. Dan staan we zuiver voor God. 'Gedoopt te worden is tenslotte niet niks.' Weiger hen dan geen kerkelijke huwelijksbevestiging.

Maar onze kerkelijke regels dan...

Bij veel plaatselijke kerken bestaat de regel, geschreven of ongeschreven, dat alleen het huwelijk van twee belijdende leden kerkelijk zal worden bevestigd. Dat is een goede regel die jongeren de spiegel voorhoudt: kun jij wel ja zeggen tegen een meisje, als je nog geen ja durft zeggen tegen God? En als je voor je huwelijk wel wilt beloven om naar Gods wil te leven, is het dan opeens te veel om dat ook te beloven voor de rest van je bestaan? Zoals soms wordt gezegd: de beloften van de kerkelijke huwelijksbevestiging zijn eigenlijk een vorm van belijdenis doen.

Tegelijk moeten we ook blijven bedenken dat het huwelijk geen sacrament is. En de kerkelijke huwelijksbevestiging geen gunst die de kerk verleent als beloning op goed gedrag. Het is juist andersom: we dringen er bij trouwlustigen op aan dat ze niet alleen langs het gemeentehuis zullen gaan, maar ook in de kerk komen om hun trouwbelofte te bevestigen voor God en zijn gemeente. We vinden het belangrijk om hen op dit kruispunt van hun leven te on-

derwijzen over wat God in zijn woord van ons vraagt. We willen daarom ook graag voor hen

bidden en hen wijzen op de zegen van de HERE voor wie zijn genade zoekt. Zo'n huwelijksbevestiging zou je iedereen wel willen meegeven!

De beloften van de kerkelijke huwelijksbevestiging zijn eigenlijk een vorm van belijdenis doen.

Twee redenen om te weigeren

Er zijn eigenlijk maar twee redenen waarom je een kerkelijke huwelijksbevestiging kunt weigeren: omdat dit huwelijk als zodanig afgekeurd moet worden (voorbeeld: om dit huwelijk mogelijk te maken is de man onlangs gescheiden van zijn echte vrouw) of omdat er reden is om aan te nemen dat de christelijke huwelijksbeloften niet oprecht gegeven zullen worden.

Dat laatste is bijvoorbeeld het geval wanneer een stel na tien jaar samenwonen eindelijk besluit te trouwen, maar geen enkel besef van schuld heeft over die voorgaande jaren. Of één van beiden doet er alleen aan mee omdat de ander dat zo graag wil; zelf zegt hij weinig met het geloof te hebben. Dan krijg je de situatie die plaatselijke regelingen terecht willen voorkomen: doopleden die alleen in de kerk komen om te trouwen. Want wat heb je daar te zoeken als je de HERE niet zoekt?

De situatie die we hierboven hebben besproken, is echter een heel andere. Het gaat hier om een stel dat eerst wel samenwoonde, maar nu om Gods wil gaat trouwen. Voor het grote moment van de doop willen ze nog een poosje catechisatie blijven volgen, maar hun relatie willen ze nu al graag heiligen. Mooi toch?

Tegelijk moeten we ook blijven bedenken dat het huwelijk geen sacrament is.

Eerst uit elkaar?

Soms oppert iemand dat een samenwonend stel dat tot bekering komt, dat niet beter

kan tonen dan door tot aan de huwelijksdag gescheiden te gaan leven. Want zolang ze niet getrouwd zijn, leven ze toch in zonde; dat moet je geen dag te lang laten voortduren.

Ik wil daar kort iets over zeggen; het is immers meer een zaak van ethiek dan van kerkrecht. Maar laten we vaststellen dat het samenwonen van een man en een vrouw die zich beiden nog niet aan een ander hadden gegeven, niet is aan te merken als overspel.

Hun zonde is niet dat zij een seksuele relatie hebben; hun zonde is dat ze die relatie zo slecht hebben beveiligd. Dat roept dus niet om verbreking van die relatie, maar om

versterking ervan. Het lijkt me in de lijn van I Kor. 6:16 om te stellen dat seksuele gemeenschap nooit vrijblijvend is. Een kerkenraad moet dat ook niet suggereren door een samenwonend stel uit elkaar te halen; een kerkenraad moet hen juist wijzen op de grote trouw van God, die weerspiegeling vraagt in onze onderlinge trouw.

Een afgedwongen scheiding van een samenwonend stel lijkt me dan ook geen goede oplossing voor het realiseren van wat zo ideaal lijkt maar in dit geval zorgt voor een impasse: we willen dat ze zich laten dopen, maar we willen ook dat ze gaan trouwen; we willen graag een kerkelijke huwelijksbevestiging, maar we willen ook graag dat ze dan belijdend lid zijn. Misschien willen we dan wel te veel. Wentel dat niet af op deze zwakke broeder en zuster, maar draag als sterke kerk zelf de last dat je aan de gemeente iets meer moet uitleggen dan je tot dusver gewend was.

Zij wil wel, maar hij niet ...

Een aparte situatie doet zich nog voor wanneer niet beiden tot geloof komen, maar slechts één van beide partners. De vrouw bijvoorbeeld. Zij zou daarom ook wel willen

trouwen, maar hij vindt dat niet nodig. Wat dan te doen?

Op grond van het al genoemde I Kor. 6:16 (en het vervolgonderwijs in I Kor. 7) meen ik dat we haar niet mogen aanraden om hem dan maar in de steek te laten. Integendeel: laat zij haar wens om te trouwen bij hem bekendmaken als een extra bezegeling van haar uitgesproken liefde voor hem. Dat zijn vrouw

christelijk is geworden, betekent niet dat hij haar kwijtraakt; hij mag ontdekken dat ze nu nog meer waarde voor hem heeft gekregen.

Om dezelfde reden kan het ook niet gebeuren dat

de kerkenraad haar de bediening van doop en avondmaal weigert, omdat ze ongehuwd samenleeft. Zeker, die gebrekkige relatie is mede haar schuld: zij heeft er destijds in toegestemd, het misschien zelfs uitgelokt. Maar zij heeft zich nu bekeerd tot de Redder van ons leven, Jezus Christus. Ze wil Hem volgen in alle dingen, ook in haar kwetsbare relatie tot de man met wie ze samenwoont. Dat verdient geen afkeuring, maar ondersteuning. Laat haar eten van het genadebrood.

Mocht haar huisgenoot toch toestemmen in een huwelijk en zij zou vragen om een kerkelijke bevestiging, dan verdient dat welwillende overweging. Geen automatische toestemming: want ook al is dit huwelijk wel gewenst (het ene criterium, zie hierboven), de vraag blijft open of hij oprecht zijn beloften voor God kan uitspreken. Misschien wel, als blijkt dat het geloof van zijn vrouw aanstekelijk werkt. Maar misschien ook niet, wanneer hij het alleen maar doet om haar te plezieren, zonder enige overtuiging van zijn kant. Dat zal dus per geval uitgemaakt moeten worden. Zoals zo vaak immers.

Een kerkenraad moet hen juist wijzen op de grote trouw van God, die weerspiegeling vraagt in onze onderlinge trouw.

k.harmannij@upcmail.nl

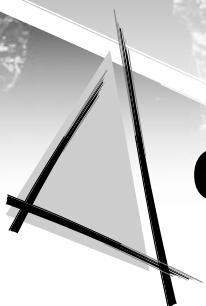

Seksueel misbruik verstikt

**Meldpunt seksueel
misbruik in pastorale of
kerkelijke relaties**

Voor advies, informatie en begeleiding
als er sprake is van seksuele intimidatie
of misbruik binnen de gemeente.

**Wij zijn bereikbaar op alle werkdagen
tussen 9.00 en 17.00 uur.**

de driehoek

gereformeerde maatschappelijke dienstverlening

Je mag er zijn!

Meldpunt:

Telefoon 038 - 42 32 125

Internet: www.dedriehoek.nl

